

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การฟื้นฟูอฟกานิสถานเริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อองค์การสหประชาชาติได้เข้าไปปฏิบัติการฟื้นฟูอฟกานิสถานเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 2001 ภายใต้ข้อตกลงบอนน์ว่าด้วยเรื่องการจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวอฟกานิสถานก่อนจะมีการจัดตั้งรัฐบาลถาวร ซึ่งวัตถุประสงค์ของข้อตกลงบอนน์คือการจัดตั้งรัฐบาลอฟกานิสถานขึ้นมาใหม่ การจัดทำรัฐธรรมนูญอฟกานิสถานโดยยึดหลักปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1964 ในหลักการ ธรรมเนียมและประเพณีของอิสลาม ซึ่งรัฐบาลชั่วคราวอฟกานิสถานนี้จะต้องให้ความร่วมมือในการต่อต้านก่อการร้าย ยาเสพติด และอาชญากรรม และการดำเนินการนั้นจะต้องเคารพต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศด้วย

อย่างไรก็ดี การฟื้นฟูสันติภาพของอฟกานิสถานนั้นสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 จากผู้ก่อการร้ายได้ใช้เครื่องบินพุ่งชนตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ในกรุงนิวยอร์ก และชนตึกเพนตากอน ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เหตุการณ์นี้ถือว่าเป็นความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่สหรัฐอเมริกา จึงเป็นเหตุให้สหรัฐอเมริกาเข้าโจมตีอฟกานิสถาน สหรัฐอเมริกาได้กล่าวถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังการก่อวินาศกรรมครั้งนี้ว่าเกิดจากกลุ่มก่อการร้าย อัล-เคด้า ซึ่งมีผู้นำคือนายโอซามา บิน ลาดิน พำนักอยู่ในอฟกานิสถานด้วยเหตุที่รัฐบาลตาลีบันปกครองประเทศอฟกานิสถาน ไม่ยอมส่งตัวนายโอซามา บิน ลาดิน ตามคำเรียกร้องของสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาเริ่มปฏิบัติการทางทหารโดยการเคลื่อนกองทัพพร้อมด้วยอาวุธยุทโธปกรณ์ปิดล้อมอฟกานิสถานด้วยกำลังทางอากาศและปฏิบัติการภาคพื้นดิน ส่งผลให้เกิด

¹ ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ เป็นที่ตั้งของสำนักงานประเทศต่างๆ 28 ประเทศมีสำนักงาน จำนวนถึง 430 สำนักงาน ด้วยความเป็นศูนย์กลางของธุรกิจบนตึกที่สูงที่สุดในสหรัฐอเมริกา ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์จึงเป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคง (Wealthy) ส่วนตึกเพนตากอน คือสัญลักษณ์ของอำนาจ (Power) ซึ่งเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของระบบทุนนิยมและระบบ โลกาภิวัตน์ ซึ่งจากการโจมตีครั้งนี้ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้ให้ความหมายของการโจมตีว่าไม่เพียงแต่ทำลายอเมริกาเท่านั้นแต่ยังเป็นการทำลายเสรีภาพ (Liberty) มนุษยชาติ (Humanity) และอารยธรรม (Civilization)

ความสูญเสีย เสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และสร้างความเดือนร้อนต่อประชาชนชาวอัฟกัน ที่ต้องอพยพ หนีภัยสงครามเป็นจำนวนมาก สหรัฐอเมริกาเริ่มโจมตีเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม ค.ศ.2001

ภายหลังจากสหรัฐอเมริกาใช้กำลังโจมตีอัฟกานิสถานและกลุ่มก่อการร้าย อัล-เคด้า ในอัฟกานิสถาน โดยมีข้อคิดของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติออกมาสนับสนุน การต่อต้านก่อการร้ายซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติยังมีข้อคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูสันติภาพด้วย

ซึ่งจากเหตุการณ์ครั้งนี้กระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นเหตุให้องค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศมีวัตถุประสงค์หลักคือการรักษา สันติภาพและความมั่นคง มีอำนาจหน้าที่ในการเข้ามาฟื้นฟูสันติภาพอัฟกานิสถานและในด้าน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก คือ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ การที่องค์การ สหประชาชาติเป็นเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ ของทุกรัฐ อีกทั้งยังประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่หลายประเทศที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ต่างๆ ฉะนั้นองค์การ สหประชาชาติจึงมีบทบาทสำคัญในเรื่องของสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ในอดีตอัฟกานิสถานถือว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนา เพราะก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ นี้ขึ้นอัฟกานิสถานก็เผชิญกับปัญหานับประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง ทางการเมืองการปกครอง การละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน ปัญหาระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และปัญหา อื่นๆ อีกมากมายและเมื่อสหรัฐอเมริกาใช้กำลังโจมตีอัฟกานิสถานเป็นเหตุให้ประเทศที่ประสบ ปัญหาหนักขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นองค์การสหประชาชาติจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการฟื้นฟูและ สร้างสันติภาพในประเทศอัฟกานิสถาน

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะได้ทำการศึกษา หลักเกณฑ์ภายใต้กฎบัตร สหประชาชาติและกลไกของคณะมนตรีความมั่นคงในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ตลอดจนมติ คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติในการฟื้นฟูสันติภาพในอัฟกานิสถาน และหน่วยงานของ องค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติการฟื้นฟูสันติภาพอัฟกานิสถาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์ภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติและกลไกของคณะมนตรีความมั่นคงในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ
2. เพื่อศึกษาบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงในการฟื้นฟูสันติภาพของอัฟกานิสถาน
3. เพื่อศึกษาหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติการฟื้นฟูสันติภาพของอัฟกานิสถาน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูสันติภาพโดยเฉพาะกฎบัตรสหประชาชาติ องค์การสหประชาชาติ และมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่กำหนดให้มีการฟื้นฟูสันติภาพในอัฟกานิสถาน หนึ่งวิทยานิพนธ์นี้จำกัดการศึกษาในช่วง ค.ศ. 2001-2005

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเอกสารทั้งหมด ซึ่งจะทำการศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับบทบาทสหประชาชาติในเรื่องของการฟื้นฟูสันติภาพอัฟกานิสถาน รวมถึงมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสันติภาพ เช่น หนังสือกฎหมาย ตำราวิชาการ กฎบัตรสหประชาชาติ วิทยานิพนธ์ บทความในวารสาร ข่าว ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ฯลฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามบทต่างๆ

1.5 สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย

เนื่องจากองค์การสหประชาชาติเป็นองค์กรหลักและมีหน้าที่สำคัญในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จากการปฏิบัติขององค์การสหประชาชาติในอัฟกานิสถานจะเห็นได้ว่าได้ดำเนินการฟื้นฟูในด้านต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าอยู่ในกรอบของการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติและกลไกของคณะมนตรีความมั่นคงในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ
2. ทำให้ทราบถึงบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงในการฟื้นฟูสันติภาพของอัฟกานิสถาน
3. ทำให้ทราบถึงหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติการฟื้นฟูสันติภาพในอัฟกานิสถาน